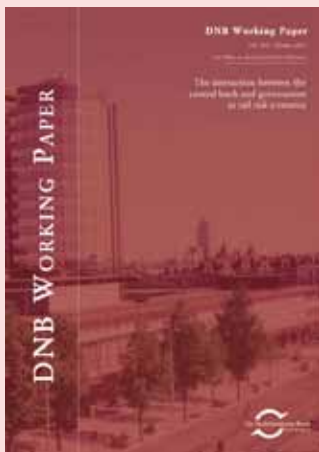

Input // output

Interactie

Om het landenrisico van zwakke eurolanden effectief te verlagen is coördinatie tussen de Europese Centrale Bank en de Europese regeringen nodig. Deze conclusie volgt uit het speltheoretische model van Van den End en Hoeberichts. De ECB kan het landenrisico verlagen door obligaties van zwakke eurolanden op te kopen. De Europese regeringen kunnen het landenrisico verlagen door bij te dragen aan het Europese Stabiliteitsmechanisme. De effectiviteit van een interventie hangt echter positief af van de bijdrage van de andere partij, omdat aangenomen is dat de interventies comple-

mentair zijn. Hieruit volgt dat het optimaal is voor beide partijen om minder te interveniëren als de bijdrage van de ander afneemt. Hierdoor dreigt een situatie waar beide actoren helemaal niets doen. De wederzijdse afhankelijkheid van de beide partijen biedt echter ook perspectief. Als een van de twee partijen zich kan committeren aan een grote interventie, zal de ander namelijk volgen.

End, J.W. van den en M. Hoeberichts (2012) *The interaction between the central bank and government in tail risk scenarios*. DNB Working Paper, 352.

Aandelen

De kans dat een bank failliet gaat, hangt af van haar eigendomsstructuur. Als de directeurs van de bank een groter deel van de aandelen bezitten, neemt de kans op een faillissement af. Daarentegen neemt de kans op een faillissement toe als een groter deel van de aandelen in handen is van lagere managers. Dat laatste effect schrijven Berger *et al.* toe aan de prikkel voor deze managers om te grote risico's te nemen. Hun aandelen stijgen namelijk in waarde als de genomen risico's goed uitpakken, maar bij een faillissement hoeven de managers niet voor alle verliezen op te draaien vanwege hun beperkte aansprakelijkheid. Deze ongunstige prikkel geldt volgens de onderzoekers minder voor directeurs, omdat hun reputatie op het spel staat. Uit de dataset welke de periode 2007–2010 beslaat blijkt dat het bezitten van aandelen voor hen juist een prikkel is om zorgvuldig met risico's om te gaan. Deze inzichten bieden handvaten voor het ontwerpen van een nieuw beloningssysteem in de financiële sector.

Berger, A.N., B. Imbierowicz en C. Rauch (2012) *The roles of corporate governance in bank failures during the recent financial crisis*. EBC Discussion Paper, 023.

Bevalling

De kans dat een baby binnen een week na zijn geboorte sterft is 0,8 tot 0,9 procentpunt groter als de moeder thuis bevalt in plaats van in het ziekenhuis. Deze conclusie trekken Daysal *et al.* aan de hand van data over bevallingen van vrouwen in Nederland zonder een medische indicatie in de periode 2000–2008. De gezondheid van een baby vlak na de geboorte blijkt echter niet af te hangen van de plaats van geboorte. Dit wijst erop dat het verschil in zuigelingensterfte veroorzaakt wordt door complicaties na de bevalling, die men makkelijker kan behandelen als de baby al in het ziekenhuis is.

Daysal, N.M., M. Trandafir en R. van Ewijk (2012) *Saving lives at birth: the impact of home births on infant outcomes*. CentER Discussion Paper, 077.

Innovatie

Dumaij *et al.* onderzoeken of innovaties in ziekenhuizen hebben bijgedragen aan de grote productiviteitsontwikkeling van afgelopen jaren in Nederland. Met een productief ziekenhuis bedoelen de auteurs in dit geval een ziekenhuis dat opereert met lage kosten per eenheid product. Uit paneldata over Nederlandse algemene ziekenhuizen in de periode 2003–2009 blijkt echter dat geen enkele innovatie een statistisch significant effect heeft op productiviteit. Het uitblijven van een significant positief effect betekent echter in dit geval niet per se dat innovaties geen kostenbesparend effect hebben. Innovaties in de zorg zijn namelijk ook georiënteerd op het verbeteren van de kwaliteit. Aangezien een toename in kwaliteit kosten met zich meebrengt, onderschat de gedane regressie het kostenbesparende effect van innovaties. Het uitblijven van een significant negatief effect van innovaties op productiviteit is hierdoor een indicatie dat innovaties juist wel kostenbesparend zijn.

Dumaij, A.C.M., J.L.T. Blank en B.L. van Hulst (2012) *Zorg voor versnelling*. Delft: IPSE Studies.

Zorg

De gemiddelde winst van zorginstellingen bedroeg in 2011 1,9 procent van de omzet. Hiermee ligt de winst voor het derde jaar op rij vlak onder de 2,0 procent. Dat blijkt uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De groei van de omzet en de bedrijfskosten van zorg-

1,9 %
SINDS 1916
Winst zorginstellingen

instellingen zijn met respectievelijk 3,8 en 3,6 procent klein vergeleken met vorig jaar. Toen lagen deze cijfers nog boven de 6,0 procent.

CBS (2012) *Opbrengsten en kosten zorginstellingen stijgen minder hard*. Webmagazine, 29 oktober.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.

Zorgtoeslag

Bij de beslissing om de zorgtoeslag wel of niet aan te vragen wordt de hoogte van de subsidie vergeleken met de transactiekosten van het aanvragen daarvan. De hoogte van de zorgtoeslag neemt af naar mate het inkomen toeneemt, waardoor rijkere huishoudens over het algemeen vaker dan andere beslissen om de subsidie niet aan te vragen. Uit het empirisch onderzoek van Tempelman en Houkes-Hommes blijkt echter dat het niet de armste huishoudens zijn die de zorgtoeslag het meest aanvragen. Deze huishoudens zijn volgens de auteurs soms minder goed in staat om de kosten en baten van het aanvragen van zorgtoeslag in te schatten. Dit probleem wordt echter vermeden als de plannen om de zorgtoeslag te vervangen door een inkomensafhankelijke zorgpremie doorgang vinden.

Tempelman, C. en A. Houkes-Hommes (2012) What stops households from taking up much needed benefits? *SEO Discussion Paper*, 70.

Opwarming

Het beleid van politici die overtuigd zijn dat emissies niet de oorzaak zijn van de opwarming van de aarde leidt niet tot onbegrensde uitstoot van broeikasgassen. Volgens deze klimaatsceptici warmt de aarde exogeen op, waardoor de kans op een toekomstige klimaatramp toeneemt. Althans, dat is de uitkomst van een theoretisch model waarin Kagan aanneemt dat een klimaatramp de welvaart terugbrengt tot een niveau waar alle mensen net kunnen overleven. Omdat spaartegoeden in dat geval ook verloren gaan, is het beleid van klimaatsceptici gericht op consumeren in plaats van sparen. Het gevolg is dat er minder geïnvesteerd wordt, zodat er een rem op de groei van de economie en de emissies op de lange termijn komt te staan.

Kagan, M. (2012) Climate change skepticism in the face of catastrophe. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 112.

Hypotheeken

Het bedrag dat Nederlandse banken aan hypotheeken hebben uitstaan is in de periode september 2011 – september 2012 met 1,8 procent gegroeid. Dat is de kleinste procentuele groei sinds 2003. De absolute groei van de hypotheekportefeuille van Nederlandse banken bedroeg 10 miljard euro. Volgens metingen van De Nederlandsche Bank groeide de hypotheekportefeuille in 2008 nog met 30 miljard euro, wat gelijk staat aan 7,0 procent op jaarbasis.

Geheugen

Ouderen die vroeger relatief veel scholing hebben gevolgd, hebben een beter geheugen. Deze conclusie vloeit voort uit het economische model van Schneeweiss *et al.* De auteurs maken daarbij gebruik van een verandering in de leerplicht die in de jaren vijftig en zestig in zes Europese landen werd doorgevoerd. Uit het model blijkt daarnaast dat educatie de kans op dementie verkleint voor vrouwen.

Schneeweiss, N., V. Skirbekk en R. Winter-Ebmer (2012) Does schooling improve cognitive functioning at older ages? *IZA Working Paper*, 6958.

Rechten

Landen waar het respect voor mensenrechten zwak is, zijn vaak geografisch geclusterd. Volgens Faber en Gerritse komt dit door onveranderlijke kenmerken die deze landen gemeen hebben zoals het hebben van een gedeelde historie. De gemeenschappelijkheid in het respect voor mensenrechten niet kan worden verklaard door spillovers tussen naburige landen. Deze conclusie trekken Faber en Gerritse op basis van hun dataset welke de periode 1999–2009 beslaat.

Faber, G. en M. Gerritse (2012) Deep determinants or interactions: explaining spatial patterns in human rights. *Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper*, 017.

Redden

Als Europese banken onder het toezicht van de ECB gebracht worden, leidt dit tot betere beslissingen inzake het redden van banken met liquiditeitsproblemen. Dit resultaat vloeit voort uit de simulatie van Schoenmaker en Siegmann. In het huidige nationale systeem worden banken alleen gered als de nationale baten van een *bailout* hoger zijn dan de totale kosten. De ECB vergelijkt als toezichthouder de baten voor de gehele Europese Unie met de totale kosten, wat leidt tot betere beslissingen. De beste beslissingen worden echter genomen als de globale baten vergeleken worden met de totale kosten. Als EU-lidstaten over een bailout moeten stemmen, worden beslissingen ook beter genomen dan in het huidige systeem, maar minder goed dan in een systeem waar de ECB toezichthouder is.

Schoenmaker, D. en A. Siegmann (2012) Can European bank bailouts work? *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 111.

Commitment

De kans op kartelvorming neemt af zodra het moeilijker wordt voor bedrijven om hun beslissingen terug te draaien. Dit blijkt uit een laboratoriumexperiment van Embrey *et al.* Als bedrijven effectief een kartel willen vormen, moeten zij hun strategieën op elkaar af zien te stemmen. Er bestaat echter een kans dat deze coördinatie fout gaat, waardoor de karteldeelnemers een verkeerde strategie uitkiezen. Hoe moeilijker het is om een beslissing weer terug te draaien, hoe hoger de kosten van deze miscoördinatie zijn. Om deze potentiële kosten te vermijden kiezen bedrijven ervoor om minder snel aan een kartel te beginnen. Uit deze resultaten volgt dat kartelvorming kan worden bestreden door bedrijven te verplichten zich aan hun initiële strategie te houden.

Embrey, M, F. Mengel en R. Peeters (2012) Strategic commitment and cooperation in experimental games of strategic complements and substitutes. *METEOR Research Memorandum*, 51.

0,8 %

Groei hypotheekportefeuille banken

jard euro. Volgens metingen van De Nederlandsche Bank groeide de hypotheekportefeuille in 2008 nog met 30 miljard euro, wat gelijk staat aan 7,0 procent op jaarbasis.

DNB (2012) *Banken verlenen minder nieuwe hypotheeken*. Statistisch Nieuwsbericht, 25 oktober.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.